

The adjunctive use of systemic administered antibiotics for the treatment of periodontal disease.

Updated scientific data

A. Kotsani¹, P. Koromantzou²

Periodontal disease is inflammatory in nature, caused by bacteria organised in a biofilm on the dental surfaces. Gram (-) anaerobic microorganisms are considered to be responsible for causing periodontal destruction. It is important to mention, that the mechanical therapy through scaling and root planning is irreplaceable and still remains the best method for treating periodontal disease, whereas, under no circumstances is the systematic administration of antibiotics suggested as a single treatment modality. Nevertheless, there seem to be clinical advantages from using antibiotics in cases of aggressive periodontitis, necrotizing periodontal disease or periodontal abscesses.

With regards to chronic periodontal disease treatment, the adjunctive use of antibiotics to conventional non-surgical periodontal therapy doesn't seem to have a significant improvement on the clinical outcomes, but it does have an effect on further reduction of periodontal pathogens count, thus reducing the need for further supportive periodontal treatment. The systemic administration of antibiotics (not chemoprophylaxis) during surgical periodontal treatment is suggested in case of inflammatory complications or in case of guided tissue regeneration. In aggressive periodontitis cases where conventional scaling and root planning doesn't seem to be sufficient, the systemic administration of antibiotics adjunctively can have a positive effect on treatment success. Regarding periodontal abscess, antibiotic treatment aims at the reduction of the microbial count, reevaluation is certainly suggested and completion of the treatment plan (non-surgical/surgical periodontal treatment). During the treatment of necrotizing periodontal disease (necrotizing gingivitis/ periodontitis) systemic administration of antibiotics is justified in cases where the general health of the patient is negatively affected, or in cases where there is not a favorable response at the conventional treatment.

The aim of this study is to present the updated scientific data related to the systemic administration of antibiotics for the treatment of periodontal disease and the indications for their usage in clinical practice.

Key words: periodontal disease, systemic antibiotics, chemotherapeutic agents, biofilm.

Odontostomatological Progress 2014, 68 (1): 56-71

1. DDS
2. DDS, MS, Dr.Dent

Department of Periodontology, School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, 2 Thivon Str., Goudi, 115 27 Athens

Συστημική χορήγηση αντιβιοτικών συμπληρωματικά στην περιοδοντική θεραπεία. Σύγχρονα δεδομένα

A. Κοτσάνη¹, Π. Κορομάντζος²

Η περιοδοντική νόσος (ΠΝ) είναι φλεγμονώδης νόσος που προσβάλλει το σύνολο των περιοδοντικών ιστών και οφείλεται σε μικρόβια οργανωμένα με τη μορφή βιοϋμενίου. Η μηχανική θεραπεία με την αποτρίχωση και τη ριζική απόξεση είναι αναγκαία και παραμένει το κύριο μέσο αντιμετώπισης των περιοδοντικών νόσων, ενώ σε καμία περίπτωση δεν προτείνεται η συστηματική χορήγηση αντιβιοτικών ως μονοθεραπεία.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση της χρόνιας περιοδοντίτιδας, η συστηματική χορήγηση αντιβιοτικών συμπληρωματικά στη μη χειρουργική περιοδοντική θεραπεία δεν φαίνεται να αλλάζει θεαματικά το κλινικό αποτέλεσμα, εντούτοις, μπορεί να υπάρξει περαιτέρω ελάττωση των περιοπαθογόνων και διατήρηση του θεραπευτικού αποτελέσματος για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, περιορίζοντας την πιθανότητα υποστηρικτικής θεραπείας ή επαναθεραπείας. Η συστηματική χορήγηση αντιβιοτικών κατά τη φάση αποκατάστασης των βλαβών, εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι χημειοπροφύλαξης του ασθενούς, συνιστάται στην περίπτωση εμφάνισης συγκεκριμένων μετεγχειρητικών επιπλοκών και πιθανώς σε περιπτώσεις κατευθυνόμενης ιστικής ανάπτυξης. Σε περιπτώσεις επιθετικής περιοδοντίτιδας, η συστηματική χορήγηση αντιβιοτικών συμπληρωματικά στη θεραπεία μπορεί να επηρεάσει θετικά την έκβαση αυτής. Όσον αφορά στο περιοδοντικό απόστημα, η χρήση αντιβίωσης έχει ως στόχο τον περιορισμό του αιτιοπαθογενετικού μικροβιακού παράγοντα. Συνιστάται επαναξιολόγηση της κατάστασης και ολοκλήρωση της θεραπείας με μηχανική αποτρίχωση και ριζική απόξεση ή/και χειρουργική. Στην αντιμετώπιση των νεκρωτικών νόσων του περιοδοντίου η συστηματική χορήγηση αντιβιοτικών ενδείκνυται στις περιπτώσεις εκείνες όπου έχει επιβαρυνθεί η γενικότερη υγεία του ασθενούς και δεν υπάρχει θετική ανταπόκριση στην αρχική αντιμετώπιση της οξείας φάσης της νόσου.

Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η παράθεση των νέων επιστημονικών δεδομένων που αφορούν στη συστηματική χορήγηση των αντιβιοτικών για την αντιμετώπιση της ΠΝ, όπως επίσης και η αναφορά των ενδείξεων χρήσης τους στην κλινική πράξη.

Λέξεις ευρετηρίου: περιοδοντική νόσος, συστηματική χορήγηση αντιβιοτικών, χημειοθεραπευτικοί παράγοντες, βιοϋμένιο.

Οδοντοστοματολογική Πρόοδος 2014, 68 (1): 56-71

1. Οδοντίατρος
2. Περιοδοντολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Εργαστήριο Περιοδοντολογίας, Οδοντιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θηβών 2, Γουδί, 115 27 Αθήνα